

tænkelse er ved at lade den skolepligtige Alder begynde allerede med det fyldte 6te Aar, en Udvidelse, der vel ikke i Betydning svarer til den i Lovforslaget optagne, men som dog ved at bringe Børnene tidligere igjennem de første Øvelser vil give noget mere Rum for den følgende Undervisning. Madvig, med hvem i dette Punkt Gaffner forener sig, vover dog ikke at paalægge Børn i en Alder, i hvilken den legemlige Udvikling og Kraft ofte endnu er langt tilbage, en tvungen Skolegang. Flertallet (af 6) har dernæst troet, at den Udsigt til tidligere Udskrivning, der ved Lov af 2den Mai 1855 gives de flinkere Børn, kan og bør indskrænkes til $\frac{1}{2}$ Aar, saaledes at det andet Salvaar beholdes til den bedre Befæstelse og Udvidelse af Kundskaben, hvortil just disse Børn egne sig. Naar hertil føies, at Udvalget iftedetfor de fra Loven af 2den Mai 1855 hentede Ord „det Maal, . . . hvortil Skolen bør føre Børnene,“ hvilke synes at give en altfor ubestemt Grændse, har sat det i Skolerne opnaaede Gjennemsnitsmaal, der ved en Sammenligning nogenlunde kan udfindes, og at Udvalget ligeledes foreslaar udtrykkelig at betegne § 3 og 4 i Loven af 2den Mai 1855, der ere ændrede og erstatte ved de her foreslaaede Bestemmelser, som ophævede, er hermed gjort Rede for Ændringerne i § 1, fra regnet en ved Ændringerne foranlediget ringe Omflytning.

II.

Udvalget har troet, at den Oprettelse af Skoler for smaa Børn (Pogeskoler), hvortil baade i den tidligere Lovgivning og i det foreliggende Udkast (§ 6) hentydes, bør optages som et fast og bestemt Led i Skolevæsenet, og har søgt at sammenfatte de nødvendige Grundtræk for disse Skolers Indretning i en ny Paragraf, der indskydes som den første i andet Afsnit. Navnlige har man antaget det nødvendigt for at forebygge Misbrug at sætte en Grændse for Børnets Forbliven i denne lavere og med ringere Midler udstyrede Skole. Madvig frygter for, at Sogneraadet paa enkelte Steder af Hensyn til Betalingen eller af ilde anbragt Medlidighed kunde lade sig nøie med altfor ringe Kræfter til at give Undervisningen uden at finde bestemt Modstand nok hos Skolekommissionens Flertal, og han anser derfor et Tillæg til Paragrafen, der giver Skoleinspektøren Besjæftelse til at raade Bod herpaa, for aldeles nødvendigt.

Lovforslagets § 2 indeholder Bestemmelse for Undervisningstidens Omfang i Kjøbstadernes almindelige Borgerfokoler (Fristokoler). Udvalgets Flertal antager, at man efter Forholdene i Kjøbstæderne, hvor Skoleveien ingen Betydning har, kan, og for at tilvejebringe en fyldigere Undervisning, bør gaa noget videre end Udkastet, og foreslaar at udvide Tiden med en Time daglig baade for de højere og lavere Klasser (indtil 30 og 24).

Men naar saaledes Undervisningen i den almindelige Borgerfokole ikke lidt forstærkes og Byernes Udgifter til denne Skole betydelig forøges, kan og bør der efter Flertallets Mening paa den anden Side ske en Lettelse og Indskrænkning i (efter Sessens Mening fuld fritagelse for) Kjøbstædernes almindelige Forpligtelse til at opretholde Betalings- og Realskoler, hvilke Skoler nu paa mange eller de fleste Steder paa Grund af Betalingens lave Ansættelse, hvorved de kun ufuldstændig svare til det første Navn, foraarsage en efter Antallet af Børnene usforholdsmæssig stor Del af Byens Skoleudgift. Men da Betydningen af disse særlige Skoler og hele Forholdet stiller sig forskjelligt i de forskjellige Byer efter disse Størrelse og Bilkaar, og da der tillige er Grund til at tage Hensyn til, hvilken anden Leilighed til udvidet Undervisning der gives i Byen, har man gjort Ophøret af Forpligtelsen afhængigt af Undervisningsministerens Samtykke. I Henhold hertil har Flertallet foreslaaet Paragrafen: ændret. Drefing og Madvig antage, at i de større Byer Betalings- eller Realskoler aldrig bør bortfalde, uden at der paa anden Maade gives Adgang til en fyldigere og videre gaende Undervisning end den, som selv den efter Forslaget udvidede Fristokole kan give, og have derfor foreslaaet en Tilføielse, der foreskriver Ministeren at træde en saadan Erstatning for de Betalingsfokoler, der nedlægges, medens der for Resten gives al Frihed til at tage Hensyn til Forholdene.

I Udkastets § 3, der ordner Skolegangen i Landsbyffkolerne, foreslaar Flertallet den Forandring, at den for øverste Klasse foreskrevne 1 hel eller 2 halve Dages ugentlige Skolegang i Sommerhalvaaret bortfalder, idet man gaar ud fra, at en saa ringe Skolegang dog vil være til liden Nytte, medens den vil medføre næsten samme Hindring for Børnernes Benyttelse til forskjelligt i Sommeren foreslaabende Arbejde og den derpaa beroende Lettelse for Forældrene i Børnernes Underhold som en mere udtrakt Skolegang, idet Arbeidsdagerne ville bruge Børnet hver Dag, hvorfor det ogsaa kan forudses, at Bestemmelsen i meget høi Grad vil blive gjort uirksom derved, at Arbeidsdagerne for at beholde Børnene eller Forældrene for ikke at tabe Børnernes Fortjeneste og Underhold ved Arbejdet ville betale Mulktene, der for Forsømmelsen af den ene Dag i ikke mange Uger ikke kunne sættes meget høit, selv om ikke Ferier end mere indskrænke denne Skolegangstid. Medens Madvig i dette Punkt kun modstræbende giver efter for de med Forholdene paa Landet mere bekendte Medlemmers Foreskiftninger, har Wisbeid det ikke kunnet forsone sig med en Ordning, hvorved Børnene i øverste Klasse i et Salvaar eller mindst 5 Maaneder blive gaaft uden Undervisning og udsættes for at glemme det Meste af den Kundskab og Færdighed, de have naaet. Han tilraader altsaa at forfaste Ændringen.

Hele Udvalget tror, at Forholdene paa de